

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea și completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul economiei

Valeriu LAZĂR

Ministrul muncii, protecției
sociale și familiei

Valentina Buliga

Ministrul finanțelor

Veaceslav Negruța

Ministrul justiției

Oleg Efrim

Vizează:

Secretarul general al Guvernului

Victor BODIU

Aprobată în şedinţa Guvernului
din

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**L E G E****pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. - Legea salarizării nr.847-XV din 14 februarie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.50-52, art.336), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2 noțiunea „salariu tarifar”, cuvântul „lună” se exclude.
2. La articolul 3 alineatul (2), după cuvintele „de timp” se completează cu cuvintele „(oră, zi), cu salarii lunare fixe”.
3. Articolul 14:
la alineatul (2) litera b), cuvintele „în mărime egală sau care depășește cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real” se exclude;
alineatul (4) va avea următorul cuprins:
„(4) Salariul tarifar pentru categoria I de calificare la nivel de ramură sau de unitate se reexaminează în funcție de condițiile economice concrete ale ramurii sau de posibilitățile financiare ale unității.
- Totodată, cuantumul lunar total al salariului unui angajat, calculat în baza sistemului tarifar de salarizare, nu poate fi mai mic decât cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, stabilit de Guvern.”.
4. La articolul 15 alineatul (2), după cuvântul „național” partea a doua a propoziției se exclude.
5. La articolul 26 alineatul (2), cuvintele „pentru salariații din unitatea respectivă” se substituie cu cuvintele „în contractul colectiv sau individual de muncă”.

Art. II. – Codul Muncii al Republicii Moldova nr. 154-XV din 28 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.159-162, art.648), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. În tot cuprinsul codului, cuvintele „protecția și igiena muncii” și „protecția muncii”, la cazurile respective, se substituie cu cuvintele „securitatea și sănătatea în muncă”, la cazurile respective.
2. La articolul 9 alineatul (2), litera c) va avea următorul cuprins:
„c) să respecte cerințele regulamentului intern al unității și să poarte în permanență asupra sa permisul nominal de acces la locul de muncă, acordat de angajator;”.

3. La articolul 10 alineatul (2), literele c) și d) vor avea următorul cuprins:

„c) în prima lună de la începutul activității unității, iar în continuare în prima lună a fiecărui an calendaristic, să aprobe statele de personal ale unității și în termen de două luni de la data aprobării acestora să prezinte în formă scrisă sau electronică, cu excepția autorităților publice centrale și locale, un exemplar al statelor de personal inspectoratului teritorial de muncă în raza de competență a căruia este amplasată unitatea;

„d) să acorde salariaților munca prevăzută de contractul individual de muncă și un permis nominal de acces la locul de muncă;”.

4. La articolul 111 alineatul (1), după cuvântul „timp” se completează cu cuvintele „ – oră sau zi”.

5. La articolul 136 alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Salariul tarifar pentru categoria I de calificare la nivel de ramură sau de unitate se reexaminează în funcție de condițiile economice concrete ale ramurii sau de posibilitățile financiare ale unității.

Totodată, cuantumul lunar total al salariului unui angajat, calculat în baza sistemului tarifar de salarizare, nu poate fi mai mic decât cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, stabilit de Guvern.”.

6. La articolul 139 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Mărimea concretă a sporurilor de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile se stabilește în funcție de greutate și nocivitate, în limitele negociate de partenerii sociali și aprobate prin convenția colectivă la nivel național.”

7. La articolul 155 alineatul (2), cuvintele „pentru ceilalți salariați din unitatea respectivă” se substituie cu cuvintele „în contractul colectiv sau individual de muncă, dar nu mai mare ca pentru ceilalți salariați din unitatea respectivă”.

8. Articolul 156:

la alineatul (2), cuvintele „sau pentru îndeplinirea obligațiilor de muncă ale salariatului temporar absent” se exclud;

se completează cu un nou alineat, (3), cu următorul cuprins:

„(3) Mărimea concretă a sporului pentru îndeplinirea obligațiilor de muncă ale salariatului temporar absent se stabilește în funcție de volumul real de lucrări executate, dar nu poate depăși 100% din salariul tarifar sau de funcție al salariatului absent.

În cazul în care obligațiunile salariatului temporar absent sînt îndeplinite de mai mulți salariați, cuantumul sporului se stabilește proporțional volumului lucrărilor executate de fiecare din ei, în limitele salariului tarifar sau de funcție al salariatului absent.”.

9. Titlul IX va avea următorul cuprins:

„T i t l u l I X SECURITATEA ȘI SĂNĂTATEA ÎN MUNCĂ

Capitolul I Dispoziții generale

Articolul 222. Politica statului în domeniul securității și sănătății în muncă

(1) Direcțiile principale ale politicii de stat în domeniul securității și sănătății în muncă sînt:

- a) asigurarea priorității vieții, integrității fizice și sănătății salariaților;
- b) emiterea și aplicarea actelor normative privind securitatea și sănătatea în muncă;
- c) coordonarea activităților în domeniul securității și sănătății în muncă și protecției mediului;
- d) supravegherea și controlul de stat asupra respectării actelor normative în domeniul securității și sănătății în muncă;
- e) sprijinirea controlului obștesc asupra respectării drepturilor și intereselor legitime ale salariaților în domeniul securității și sănătății în muncă;
- f) cercetarea, evidența și raportarea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale;
- g) apărarea intereselor legitime ale salariaților care au avut de suferit în urma accidentelor de muncă și a bolilor profesionale, precum și ale membrilor familiilor lor, prin asigurarea socială obligatorie contra accidentelor de muncă și bolilor profesionale;
- h) propagarea experienței avansate în domeniul securității și sănătății în muncă;
- i) participarea autorităților publice la realizarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă;
- j) pregătirea și instruirea în domeniul securității și sănătății în muncă;
- k) organizarea evidenței statistice de stat privind condițiile de muncă, accidentele de muncă, bolile profesionale și consecințele materiale ale acestora;
- l) asigurarea funcționării sistemului informațional unic în domeniul securității și sănătății în muncă;
- m) colaborarea internațională în domeniul securității și sănătății în muncă;
- n) contribuirea la crearea condițiilor de muncă nepericuloase, la elaborarea și utilizarea tehnicii și a tehnologiilor nepericuloase, la producerea mijloacelor de protecție individuală și colectivă a salariaților;

o) reglementarea asigurării salariaților cu echipament de protecție individuală și colectivă, cu încăperi și instalații sanitar-sociale, cu mijloace curativ-profilactice din contul angajatorului.

(2) Politica statului în domeniul securității și sănătății în muncă se elaborează și se reexaminează cu consultarea patronatelor și a sindicatelor, ținând cont de evoluția reglementărilor internaționale în acest domeniu și de progresul tehnic.

(3) Realizarea politicii statului în domeniul securității și sănătății în muncă se asigură prin acțiuni coordonate ale autorităților publice centrale și locale, ale patronatelor, sindicatelor, angajatorilor, reprezentanților salariaților.

Articolul 223. Coordonarea securității și sănătății în muncă

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei exercită coordonarea securității și sănătății în muncă în Republica Moldova.

Capitolul II

Organizarea securității și sănătății în muncă și asigurarea dreptului salariaților la o muncă care să corespundă cerințelor de securitate și sănătate în muncă

Articolul 224. Organizarea securității și sănătății în muncă

Organizarea securității și sănătății în muncă se efectuează în conformitate cu Legea securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008.

Articolul 225. Asigurarea dreptului salariaților la o muncă care să corespundă cerințelor de securitate și sănătate în muncă

(1) Statul garantează salariaților apărarea dreptului lor la o muncă care să corespundă cerințelor de securitate și sănătate în muncă.

(2) Condițiile de muncă stipulate în contractul individual de muncă trebuie să corespundă cerințelor de securitate și sănătate în muncă.

(3) Pe parcursul sistării activității de muncă prevăzute de contractul individual de muncă de către organele de stat de control, ca rezultat al încălcării cerințelor de securitate și sănătate în muncă fără vina salariatului, acestuia i se menține locul de muncă (funcția) și salariul mediu.

(4) Dacă salariatul refuză să presteze munca la apariția unui pericol pentru viața sau sănătatea sa, angajatorul este obligat să-i acorde salariatului, prin transfer sau permutare, alt lucru, corespunzător nivelului de pregătire profesională a salariatului, pînă la înlăturarea pericolului, cu menținerea salariului de la locul de muncă precedent.

(5) În cazul în care acordarea unei alte munci nu este posibilă, timpul staționării salariatului pînă la înlăturarea pericolului pentru viața sau sănătatea sa se plătește de angajator în conformitate cu alin.(1) art.163 din prezentul cod.

(6) În cazul neasigurării salariatului, conform cerințelor de securitate și sănătate în muncă, cu echipament de protecție individuală și colectivă, angajatorul nu are dreptul să ceară salariatului executarea obligațiilor de muncă și este obligat să plătească staționarea din această cauză în conformitate cu prevederile alin.(5) al prezentului articol.

(7) Refuzul salariatului de a presta munca în caz de apariție a unui pericol pentru viața sau sănătatea sa din cauza nerespectării cerințelor de securitate și sănătate în muncă ori de a presta munca în condiții grele, vătămătoare și/sau periculoase care nu sînt prevăzute în contractul individual de muncă nu atrage răspunderea disciplinară.

(8) În cazul vătămării sănătății salariatului în exercitarea obligațiilor de muncă, compensarea prejudiciului se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare.

Art. III. – Legea securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.143-144, art.587) se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 6 va avea următorul cuprins:

„Guvernul aprobă actele normative privind securitatea și sănătatea în muncă.”.

2. La articolul 7 alineatele (1) și (2), sintagma „Ministerul Economiei și Comerțului” se substituie cu sintagma „Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei”.

3. La articolul 11 alineatul (4) și articolul 17 alineatul (6), după cuvintele „este obligat să recurgă la servicii externe de protecție și prevenire” se introduc cuvintele „acreditate în modul prevăzut de lege”.

4. La articolul 17, alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Instruirea conducătorilor unităților, conducătorilor locurilor de muncă, specialiștilor, lucrătorilor desemnați și reprezentanților lucrătorilor se efectuează îndată după numirea lor în funcțiile respective și, periodic, cel puțin o dată în 36 de luni. Instruirea conducătorilor unităților și lucrătorilor desemnați se efectuează la cursuri de instruire realizate de serviciile externe de protecție și prevenire. Instruirea conducătorilor locurilor de muncă, specialiștilor și reprezentanților lucrătorilor se efectuează la cursuri de instruire realizate de serviciul intern de protecție și prevenire sau de serviciile externe de protecție și prevenire.”.

Art. IV. – (1) Guvernul, în termen de 3 luni va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului

**Notă informativă
la proiectul de lege pentru modificarea și completarea
unor acte legislative**

Conform prevederilor articolului 3 al Legii salarizării nr.847-XV din 14 februarie 2002, unitățile economice din sectorul real al economiei naționale aplică, pentru organizarea salarizării angajaților, sistemul tarifar și/sau sisteme netarifare de salarizare.

Pentru ambele sisteme de salarizare, statul reglementează retribuirea muncii salariaților din unități, indiferent de tipul lor de proprietate și forma de organizare juridică, prin stabilirea cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real.

Proiectul de lege propus spre examinare, prin care se introduc modificări și completări la Legea salarizării nr.847-XV din 14 februarie 2002 și în Codul Muncii nr.154-XV din 28 martie 2003, vine să coreleze prevederile articolelor 11 și 14 al Legii salarizării.

La moment, aceste două articole din lege sunt contradictorii, deoarece prin articolul 11 statul garantează cuantumul minim al salariului total în sectorul real, iar prin articolul 14, statul obligă, ca pentru unele ramuri, care aplică sistemul tarifar de salarizare, salariul tarifar pentru categoria I de calificare să fie negociat în mărime egală sau care depășește cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real.

Noua redacție a alin. (4) al art.14 nu mai impune majorarea obligatorie a salariului tarifar pentru categoria I de calificare concomitent cu majorarea cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real. În aceste condiții angajatorul va majora în mod obligatoriu salariul doar angajaților cu salarii mai mici decât noua mărime a cuantumului garantat al salariului stabilit de Guvern, iar pentru ceilalți salariați salariile se vor majora în funcție de posibilitățile financiare ale unității.

Intru executarea indicației Guvernului din 3 martie 2011, privind înaintarea propunerilor de optimizare a condițiilor de salarizare a conducătorilor întreprinderilor, organizațiilor și instituțiilor de stat cu autonomie financiară s-a propus ca limitarea salariului total al conducătorului stabilită la articolul 23 să fie redusă de la 5 până la 3 salarii medii lunare în ansamblu pe unitatea condusă.

Articolul 24 din Legea salarizării nr.847-XV din 14 februarie 2002 prevede plata unei indemnizații lunare în mărime de până la 3 salarii minime pe țară ($3 \times 600 = 1800$ lei) pentru reprezentanții statului în organele de conducere ale întreprinderilor de stat.

Starea economico-financiară a întreprinderilor de stat este diferită, pentru unele fiind dificilă plata indemnizației pentru membrii consiliului de administrație. Ședințele consiliului de administrație, de regulă, se petrec în orele de program ale funcționarilor publici. Reieșind din aceste considerente ministerul a propus ca indemnizația lunară de care beneficiază reprezentanții statului în organele de conducere ale întreprinderilor de stat să fie limitată cu cel mult două salarii minime pe țară.

La definitivarea proiectului punctele respective au fost excluse pe motiv că, Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, precum și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și Confederația Națională a Patronatului, s-au expus împotriva modificării articolelor 23 și 24 din Legea salarizării nr.847-XV din 14 februarie 2002.

Modificările propuse la art.11 al Codului Muncii și articolele 2 și 3 al Legii salarizării nr. nr.847-XV din 14 februarie 2002 vin să asigure lichidarea lacunei de ordin gramatical expusă de Curtea Constituțională în adresă la hotărârea nr. 11 din 31 mai 2011.

La 10 iulie 2008 Parlamentul a adoptat Legea securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI. Legea în cauză promovează ideea creării și menținerii locurilor de muncă nepericuloase și inofensive prin acțiuni de evitare, excludere sau diminuare a riscurilor profesionale. În linii generale această Lege are menirea să contribuie la diminuarea numărului de persoane accidentate în muncă. Aceleași scopuri le are și Titlul IX „Protecția muncii” din Codul muncii. Prevederile acestor două acte legislative se dublează, iar unele din ele poartă și un caracter contradictoriu. Prin urmare, se face necesară modificarea Titlului IX din Codul muncii.

Multitudinea acțiunilor de control asupra modului de respectare a prevederilor Codului muncii, întreprinse de Inspekția Muncii pe parcursul anilor, scot în evidență un fenomen de proporții considerabile de realizare a relațiilor de muncă în afara cadrului legal. Asemenea formă de realizare a relațiilor de muncă lezează atât interesele salariaților, cât și interesele statului. Prevenirea și combaterea acestui fenomen solicită și operarea unor modificări în legislația muncii, astfel încât să fie posibilă identificarea persoanelor care realizează o relație de muncă corespunzătoare prevederilor Codului muncii.

Legea securității și sănătății în muncă a fost pusă în aplicare la 1 ianuarie 2009. Controalele exercitate de Inspekția Muncii, precum și sesizările parvenite de la diferiți agenți economici în primul an de aplicare a acestui act legislativ scot în evidență anumite deficiențe. Printre aceste deficiențe se înscrie o anumită neclaritate referitoare la serviciile externe de protecție și prevenire. Legea nu specifică o modalitate specială de creare și apariție a acestor structuri. Aceasta admite o abordare arbitrară a creării serviciilor externe de protecție și prevenire, a tipurilor de acțiuni și activități în materie de securitate și sănătate în muncă prestate, a nivelului de calitate a acestor acțiuni și activități. Asemenea situație, la rîndul său, poate duce la un dezacord între acțiunile și activitățile de securitate care se impun (de care are nevoie unitatea) a fi realizate pentru a diminua numărul de persoane accidentate în muncă și acțiunile și activitățile pe care le poate oferi un serviciu extern de protecție și prevenire. Astfel, interesul economic al serviciilor externe de protecție și prevenire poate dezavantaja cantitatea și calitatea acțiunilor și activităților oferite. O asemenea abordare a serviciilor

externe de protecție și prevenire în raport cu scopurile securității și sănătății în muncă poate deveni vicioasă. În contextul celor relatate, se impune acreditarea serviciilor externe de protecție și prevenire.

De asemenea, în rezultatul controalelor a fost scoasă în evidență o deficiență legată de instruirea în materie de securitate și sănătate în muncă a personalului din unități. Periodicitatea, categoriile de personal și locul instruirii, prevăzute de articolul 17 din Legea securității și sănătății în muncă, poate influența costurile instruirii și poate destabiliza ansamblul de măsuri de securitate și sănătate în muncă ce urmează a fi realizate la nivelul unității. În această ordine de idei, devine oportună instruirea în materie de securitate și sănătate în muncă a personalului din unități cu o periodicitate mai mare, realizată pentru anumite categorii de personal (conducători ai locurilor de muncă, specialiști, reprezentanți ai salariaților) atât în serviciile interne de protecție și prevenire, cât și în serviciile externe de protecție și prevenire.

Ținând cont de cele expuse, proiectul dat de lege are menirea să excludă deficiențele menționate mai sus. Normele care se conțin în proiectul respectiv vor avea ca efect:

- a) aducerea prevederilor Codului muncii în concordanță cu prevederile Legii securității și sănătății în muncă;
- b) obligarea angajatorului să asigure salariații cu un permis nominal de acces la locul de muncă;
- c) obligarea salariatului să fie în posesia permisului nominal de acces la locul de muncă pe durata programului de muncă;
- d) obligarea angajatorului să întocmească statele de personal și să prezinte un exemplar al acestora inspectoratului teritorial de muncă în raza de competență a căruia se află unitatea;
- e) acreditarea serviciilor externe de protecție și prevenire;
- f) stabilirea condițiilor de instruire a personalului din unități în materie de securitate și sănătate în muncă.

Ministru

Valentina BULIGA